

FUTURASKOLAN AB
info@futuraskolan.se

2023-05-09

1 (19)

Dnr- SI 2022:11097

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Futuraskolan International Gåshaga
i Lidingö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Futuraskolan International Gåshaga avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Futuraskolan International Gåshaga i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och genomför ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare tar fram och implementerar metoder för att göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att det finns ett samlat arbete med att skapa och upprätthålla studiero, och att i detta inkludera eleverna.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp tecken på avvikelser i lärares bedömningar, omdömen och betygssättning och i förekommande fall analysera orsakerna till avvikelserna samt för samtal med lärare som landar i tydliga slutsatser.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2 maj 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2022:11097) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Futuraskolan International Gåshaga leder och styr i flera delar skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolans resultat avseende kunskaper. Rektorn fattar beslut om utvecklingsområden men omfördelning av resurser utifrån analys består oftast av samma typ av resurs. Rektorn organiserar det pedagogiska arbetet så att lärarna ges förutsättningar för samverkan men det kollegiala lärandet är begränsat. Rektorns ledning och styrning av ett strategiskt jämställdhetsarbete är begränsad och rektorn säkerställer inte att lärarna inkluderar jämställdhet som en del av sin undervisning.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten systematiskt

Granskningen visar att rektorn har ett strukturerat och systematiskt arbete med att följa upp hur verksamheten fungerar. Av granskningen framkommer att rektorn skapar sig en god nulägesbild av skolans verksamhet genom att följa upp och utvärdera kunskapsresultaten med hjälp av olika underlag. Som underlag för uppföljning av kunskapsresultaten används exempelvis betygsresultat i alla ämnen och diagnostiska tester för de lägre årskurserna. Resultaten kopplas sedan ihop med undervisningens genomförande och förutsättningar genom lektionsobservationer och dialoger med lärarna i medarbetarsamtal och via olika forum. Lektionsobservationerna genomförs, på uppdrag av rektorn, inom en för lärarna känd tidsram av biträdande rektor. Dock vet lärarna inte när exakt biträdande rektor kommer besöka en lektion. Det finns tydliga områden som biträdande rektor fokuserar på vid observationerna och lärarna får en återkoppling efter besöken. Av lärarintervjuerna framgår dock att det inte är alla lärare som får regelbundna besök av skolledningen. Vidare visar granskningen att rektorn inte följer upp hur lärarna integrerar värdegrundsfrågan i undervisningen.

Rektorn uppger i intervjun att värdegrundsfrågor lyfts med eleverna i de äldre årskurserna vid särskilt schemalagda tillfällen, men rektorn vet dock inte hur det är inkluderat i olika ämnen och i de årskurser som inte har de särskilt schemalagda tillfällena.

Genom uppföljning av resultat, förutsättningar och genomförande har rektorn ett underlag att utgå ifrån i sin analys av vad som ligger bakom olika resultat. Rektorn gör jämförelser mellan olika resultat och sätter resultaten i förhållande till undervisningen. Om ett resultat sticker ut kan rektorn till exempel analysera det i förhållande till lärargrupp, lärarens individuella planering och lärarens förmåga att kommunicera med sina elever. Även lärarna analyserar skolans resultat. Av intervju med lärare framgår att lärarna analyserar resultaten både på skolnivå och på ämnesnivå i respektive ämneslag, och att rektorn tar del av lärarnas analys. Däremot är skolans elevhälsa endast med och analyserar resultaten i de lägre årskurserna.

Av granskningen framkommer vidare att rektorn planerar och genomför utvecklingsinsatser utifrån vad som framkommit i uppföljning och analyser. Av dokumentation och intervjuer framgår att skolan främst arbetar med tre övergripande utvecklingsområden – akademisk, elevernas välmående och personalens välmående – med specifika mål inom respektive område. Rektorn har även fattat beslut om schemalagd läxhjälp i syfte att ge alla elever samma förutsättningar, både avseende att utmana de elever som har lätt för att lära och ge stöd till de elever som behöver extra hjälp. Däremot, när rektorn fördelar resurser utifrån analys av resultat, utgörs det till stora delar endast av att tillsätta ytterligare en resursperson och inga andra omfördelningar görs.

Rektorn ger den pedagogiska personalen förutsättningar att samverka med varandra men styrningen är ibland otydlig

Granskningen visar att rektorn skapat en organisation som ger god möjlighet till regelbunden samverkan mellan olika personalkategorier på skolan. På skolan finns en mötesstruktur där personalen regelbundet möts, bland annat i personalmöten, arbetslagsmöten, ämnesmöten och elevhälsomöten. Av intervju med lärare framgår att det finns förutsättningar för samverkan men att innehåll och struktur ibland är otydlig och att det är ett arbete under uppbyggnad. Lärare uppger att agendan på mötena sätts av antingen rektorn, arbetslagsledarna eller förstelärare, men flera lärare menar även att mötena inte alltid leder till samverkan och kollegialt lärande. I Skolinspektionens senaste enkät för Futuraskolan International Gåshaga värderar den pedagogiska personalen samverkan av undervisningen lägre än genomsnittet för samtliga medverkande

skolor.¹ Av intervju med rektorn framkommer att rektorn har förståelse för lärarnas uppfattning om samverkan och lyfter fram att skolan är inne i ett förändringsarbete som har varit krävande och utmanande för lärarna. Enligt rektorn finns det kollegialt lärande på skolan som ger avtryck i undervisningen. Rektorn säger att lärare har förändrat sitt sätt att arbeta utifrån sådant som lyfts på samverkansforum. Bland annat lyfter rektorn fram arbetet med nya digitala verktyg och att resultaten av det syns ute i klassrummen, även arbetet med att öka elevernas motivation till skolarbetet är något som har rektorn sett gett avtryck i lärares undervisning.

Av granskningen framgår vidare att rutiner, förhållnings- och arbetssätt är tydliga och välkända av all personal. I intervjuer med lärare och elevhälsa framgår att skolans rutiner och förhållningssätt är väl kända bland personalen och att de följs. Rektorn har dessutom goda rutiner för att introducera nya lärare där alla nyanställda får en mentor som stöttar både med de praktiska delarna och i arbetet med undervisningen och eleverna. Mentorn är en erfaren och behörig lärare och stödet följer med den nyanställda läraren så länge som behovet finns.

Skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorns ledning och styrning av ett strategiskt jämställdhetsarbete är begränsad. Av samtliga intervjugrupper framgår att det på skolan finns ett behov av att arbeta strategiskt med jämställdhet och att det är något som i nuläget saknas. Elever, lärare och rektorn uppger att pojkar tar mycket plats på skolan och att de ofta är de som är involverade i situationer där ordningen störs. Av intervju med elever framgår att de också har en blandad syn på hur flickor och pojkar bemöts på skolan. Generellt tycker eleverna att det inte finns någon skillnad mellan att vara flicka eller pojke på skolan, men det finns elever som upplever att lärarna är mer stränga mot pojkar än mot flickor, och att det är pojkar som är mer stökiga på lektioner och på raster. Lärare berättar visserligen att kunskapsresultaten analyseras utifrån kön och att rektorn har bätt lärarna att utifrån ett jämställdhetsperspektiv vara noga med exempel och bilder i undervisningen och hur ordet fördelas bland eleverna, men de uppger även att ett strategiskt jämställdhetsarbete är något som skolan är i behov av att utveckla. Skolinspektionens senaste enkät visar att flickor anser sig vara mer otrygga på skolan än vad pojkar gör.² Lärare uppger att dessa skillnader mellan könen är något

¹ Skolinspektionens skolenkät 2022, pedagogisk personal. Samlat indexvärde för "Samverkan av undervisning" är 4,5 (max 10) jämfört med 6,5 för samtliga medverkande skolenheter.

² Skolinspektionens skolenkät 2022, elever. Samlat indexvärde för flickor avseende trygghet är 8,0 (max 10), jämfört med 9,6 för pojkar.

som inte analyserats tillräckligt. Likt lärarna är även rektorn tydlig med att skolan saknar ett jämställdhetsarbete och att det är ett utvecklingsområde. Rektorn säger att skolan behöver ett strategiskt jämställdhetsarbete då pojkars negativa beteende påverkar såväl rasterna som lektionerna. Rektorn saknar idag en bild av hur lärarna integrerar jämställdhet i sin undervisning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och genomför ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Granskningen visar att rektorn ger en svag ledning för ett strategiskt jämställdhetsarbete där utbildningen genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Skolan har ett ansvar att motverka stereotypa uppfattningar av vad som anses vara kvinnligt och manligt som begränsar elevernas lärande, val och personliga utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att följa upp och analysera de könsnormsrelaterade utmaningar som finns på skolan. Rektorn rekommenderas även att följa upp och analysera i vilken utsträckning jämställdhetsarbetet genomsyrar utbildningen för att därigenom kunna säkerställa och utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan så att eleverna genom utbildningen utvecklar en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som är manligt och kvinnligt kan påverka människors möjligheter. Rektorn behöver även se till att jämställdhetsperspektivet inkluderas i alla ämnen.

Det behöver finnas en medvetenhet bland både personal och elever om hur flickor och pojkar bemöts i skolan. För att elever ska kunna skapa sig en förståelse behöver de utveckla sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur det kan begränsa människors livsval och livsvillkor. Förslagsvis kan arbetet inledas med att rektorn undersöker vilka förväntningar och krav som ställs på flickor och pojkar samt hur flickor och pojkar bemöts, ges inflytande, bedöms och ges lärarstöd i undervisningen men även på rasterna och i skolmiljön. En utgångspunkt kan vara att undervisningens innehåll, arbetsformer och läromedel följs upp på ett sådant sätt att könsmonster uppmärksammas. Ett annat sätt kan vara att ta reda på om, när och hur eleverna får möjlighet att diskutera könsroller och könsnormer.

Utifrån vad uppföljningen och analysen visar kan rektorn fatta beslut om åtgärder som bidrar till elevernas möjlighet att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet. Genom

att rektorn tar fram specifika insatser för jämställdhetsarbetet kan rektorn följa upp och se effekten av skolans jämställdhetsarbete.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen präglas av variation och ett aktivt lärarstöd. Undervisningen är till stora delar strukturerad och det finns inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Undervisningen innehåll anpassas för att stimulera och utmana eleverna och innehåller övningar och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera utan ett givet svar. Däremot deltar eleverna endast i begränsad utsträckning i planering och utvärdering av undervisningen.

Eleverna får en varierad och delvis strukturerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen är varierad med olika typer av uppgifter och aktiviteter som syftar till att stimulera elevernas lärande. Det gör lärarna bland annat genom att blanda arbetssätt och arbetsformer så att det finns en variation mellan teoretiska och praktiska moment, eller genom att eleverna jobbar i grupp, par eller enskilt. Vidare visar granskningen att lärarna har olika strategier för att ge eleverna ett aktivt lärarstöd men att eleverna inte alltid upplever att lärarna är uppmärksamma på dem. Genom att aktivt röra sig i klassrummet upptäcker lärare om elever inte jobbar och kan hjälpa dem att komma igång genom att prata med eleven om hur det går och förklara uppgiften ytterligare vid behov. Eleverna ger även i intervju uttryck för en blandad bild av vad lärarna gör när eleverna jobbar. Elever uppger att läraren främst står vid sin dator när eleverna jobbar på lektionerna och att det bidrar till att elever kan få vänta länge innan de får hjälp, men det framgår även av intervju med elever att lärare rör på sig aktivt i klassrummet för att hjälpa elever vid behov.

Av granskningen framkommer att undervisningen till stor del är strukturerad med tydlig inledning, sammanhang i genomgångar, logiskt flöde i uppgifterna och att det är tydligt för eleverna vad som är syftet med de olika arbetsmomenten. Däremot finns det oftast inte ett sammanfattande avslut på lektionerna. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att det finns en gemensam lektionsstruktur på skolan som till stora delar följs. Lektionerna börjar i regel med genomgång, där mål och aktiviteter finns uppskrivet på tavlan, och där lärarna även pratar om dessa punkter tillsammans med eleverna. Elever säger i intervju att syfte och mål med lektionerna är tydliga för dem och även lärare kan beskriva hur de tydliggör detta för eleverna. Däremot visar lektionsobservationerna att lektionerna oftast inte avslutas med en sammanfattande avslutning, utan genom att läraren ber eleverna att packa ihop för att sedan lämna klassrummet. Detta är något som bekräftas av elevintervjuer. Av intervjun med elevhälsan framkommer att inledningen av lektionerna oftast fungerar bra men att lektionsavslut är något som behöver förbättras på skolan. Även rektorn uppger att lektionsstrukturen behöver förbättras och förtydligas.

Undervisningen motiverar och utmanar eleverna utifrån deras behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna arbetar med att stärka elevernas motivation till skolarbete och lärande. Av såväl intervjuer med lärare som lektionsobservationer framgår att lärarna uppmuntrar och motiverar eleverna att arbeta, lösa svårigheter och att utmana sig själva. Eleverna däremot ger i intervju en blandad bild av hur lärarna uppmuntrar och stöttar dem. Elever säger att lärarna uppmuntrar och motiverar dem i sitt lärande, men det finns även flera elever som menar att lärarna inte gör mycket för att uppmuntra dem i sitt lärande. Lärare uppger i intervju att de förmedlar höga förväntningar på eleverna genom att bland annat utmana eleverna med uppgifter som eleverna kan tycka är svåra för att sedan visa eleverna att de klarade av uppgiften, och att eleverna på så sätt även ser sina egna förmågor.

Vidare visar granskningen att undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas till elevgruppen. Av lektionsobservationer och intervjuer framgår att lärarna arbetar med anpassningar i undervisningen utifrån elevers behov, till exempel genom olika läromedel och verktyg för enskilda elever, extra personal för de elever som behöver det och grupprum som eleverna kan gå undan till vid behov. Både elevhälsan och lärare beskriver att undervisningen anpassas för såväl elever i behov av stöd som för elever som behöver stimuleras genom mer avancerade uppgifter. Lärarna ser till att det finns uppgifter med olika svårighetsnivåer och planerar utifrån de elevgrupper de har. Eleverna berättar i intervju att de både får extra hjälp när något är svårt och svårare uppgifter om de behöver bli mer utmanade.

Eleverna ges möjlighet till att reflektera men deltar i begränsad utsträckning i planering och utvärdering av undervisningen

Granskningen visar att eleverna ges möjligheter till reflektion över sitt lärande. På lektioner som Skolinspektionen observerade finns det flera inslag som uppmuntrar eleverna till att reflektera genom att lärarna ställer öppna frågor som innebär att eleverna behöver resonera, utveckla och motivera sina svar.

Vidare framkommer i granskningen att eleverna endast till viss del involveras i planering och utvärdering av undervisningen. Av intervjuer med både elever, elevhälsa och lärare framkommer att utvärdering av undervisningen inte är ett regelbundet inslag och att elevernas möjlighet att genom utvärderingen påverka undervisningen är begränsad. Elever uppger i intervju att de inte får utvärdera lektioner och att de endast kan få bestämma lektionsinnehåll vid speciella tillfällen och på mentorstiden. Visserligen uppger några lärare att de utvärderar sina lektioner men det finns även lärare som är osäkra på i vilken utsträckning eleverna på skolan får utvärdera lektionerna i de olika ämnena. Vid de lektioner som Skolinspektionen observerade var det endast vid ett tillfälle som någon form av utvärdering av lektionen genomfördes. De lärare som har genomfört utvärderingar kan ge exempel på hur de förändrat undervisningen utifrån utvärderingar, till exempel genom mer muntlig genomgång när det önskas eller upprepning av ett område om eleverna inte har förstått det fullt ut. Exempelen gäller i stort förändring av arbetssätt och arbetsformer, inte att eleverna genom utvärdering har kunnat påverka lektionsinnehåll. Av intervju med elevhälsan framgår att utvärdering av undervisningen är ett utvecklingsområde på skolan. Rektorn uppger att tanken är att varje lektion ska avslutas med någon form av utvärdering men rektorn vet inte om det fungerar så ute i klassrummen. Vidare säger rektorn att eleverna inte är med och planerar undervisningen, det görs av lärarna och skolledningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare tar fram och implementerar metoder för att göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Granskningen visar att eleverna i begränsad utsträckning ges möjlighet att utvärdera undervisningen och vara delaktiga i planeringen. Genom utvärderingar ges eleverna i större utsträckning möjlighet till inflytande över sin egen undervisning. För att delaktighet och inflytande ska bli en realitet i skolan bör lärare involvera elever på ett konkret sätt i planering och utvärdering av undervisningens innehåll och arbetssätt.

Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning visar att de lärare som involverar eleverna tidigt i sin planering lyckas bättre med att få eleverna att uppleva att de har inflytande.³

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att tillsammans med lärarna utveckla metoder för utvärdering av undervisningen så att eleverna får en möjlighet att vara mer delaktiga och ha inflytande över sin undervisning. Rektorn bör även säkerställa att elevernas synpunkter, i förhållande till ålder och mognad, tas till vara på i det kommande planeringsarbetet kring vad undervisningen ska innehålla och hur arbetet ska bedrivas. Utvärdering av undervisningen kan vara till stöd i arbetet med att skapa strukturer för hur lektioner avslutas, där utvärdering av undervisningen kan ingå som en naturlig och regelbunden del.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det på skolan finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet. Skolan arbetar även med att skapa en studiemiljö som präglas av studiero men arbetet har inte gett tillräcklig effekt. Skolan har inte ett samlat arbete och lärarna agerar ofta olika för att upprätthålla studieron i klassrummen. När det inte råder studiero har eleverna inte alltid förutsättningar att genomföra skolarbetet i en lugn studiemiljö.

Skolan har ett fungerande arbete för att skapa och upprätthålla trygghet

Granskningen visar att skolan bedriver ett fungerat arbete med att säkerställa elevernas trygghet. Av inskickad dokumentation och av intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att elevernas upplevelse av trygghet följs upp via enkäter, kartläggning av otrygga platser, klass- och elevråd och utvecklingssamtal.

Uppföljningen analyseras av elever, lärare och rektorn och åtgärder för att öka

³ Skolinspektionen 2018. Tematisk kvalitetsgranskning: Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen, s. 41f.

tryggheten vidtas. Exempel på vidtagna åtgärder som satts in utifrån kartläggningar och analyser är fasta rastzoner för personalen och spelscheman för fotbollsplanen. En del av skolans förebyggande arbete för att skapa trygghet är de särskilt schemalagda tillfällena för de äldre eleverna där värdegrundsfrågor diskuteras. Även de yngre eleverna pratar om olika värdegrundsfrågor, till exempel med materialet Stopp min kropp. Mentorstiden utgör också en viktig del i skolans trygghetsarbete som ett forum för att skapa relationer och diskutera trygghetsfrågor. På skolan finns en åtgärdstrappa och både elever och lärare uppger att trappan används och att den är en aktiv del i arbetet med att upprätthålla trygghet. Skolans fungerande arbete avspeglas också i intervjuer med elever där det framkommer att eleverna upplever skolan som trygg. Elever berättar i intervju att det finns vuxna de kan vända sig till om något händer. Dock menar flera elever att det skiljer sig mellan de vuxna på skolan avseende hur allvarligt de tar det eleverna berättar i samband med incidenter, och att elever därför väljer vilken vuxen de känner de vill vända sig till.

Skolans arbete för att säkerställa god studiero har inte tillräcklig effekt

Granskningen visar att även om skolan har regler och överenskommelser kring arbetet med en studiemiljö där elever inte blir störda i sitt skolarbete, så är studieron inte tillräckligt bra för alla elever. Skolan har en gemensam lektionsstruktur som syftar till förutsägbarhet och tydlighet, och som därmed kan ha en positiv effekt på studieron. Vidare finns även klassrumsregler som eleverna är med och tar fram, reglerna utformas som en överenskommelse som eleverna skriver på i början av läsåret. Skolan har även skolregler, dessa beslutas av skolledningen efter diskussioner med lärarna. Elevernas upplevelse av studiero följs upp via bland annat enkäter och på mentorstiden och lärarna diskuterar studieron för att försöka få en samsyn. Trots gemensam struktur och regler har skolan utmaningar med studiemiljön i klassrummet.

Enligt intervjuer med elever, lärare och rektorn varierar studieron på skolan. Elever uppger i intervju att de inte alltid kan utföra skolarbetet utan att bli störda på lektionerna. I Skolinspektionens senaste enkät för Futuraskolan International Gåshaga värderar eleverna studiero lägre än genomsnittet för samtliga medverkande skolor.⁴ Elever uppger även att lärare agerar olika när studieron brister, exempelvis menar eleverna att vissa lärare står stilla och väntar tills det blir tyst i klassrummet, andra lärare skriker och några lärare använder olika ramsor för att uppmärksamma eleverna om att ljudnivån är för hög. Lärarna har generellt en mer positiv bild av studieron än

⁴ Skolinspektionens skolenkät 2022, elever. Samlat indexvärde för "studiero" är 3,9 (max 10) jämfört med 5,6 för samtliga medverkande skolenheter.

vad eleverna har men även de uppger att det finns utmaningar med studieron i flera klasser och att studieron i stor utsträckning beror på den individuella läraren. På de flesta lektioner som Skolinspektionen observerade hade elever förutsättningar att arbeta utan att bli störda. Vidare visar granskningen att det finns en splittrad bild bland eleverna om vad som är studiero i olika situationer. Både lärare och rektorn lyfter fram att det är något som behövs diskuteras med eleverna, för att hitta en gemensam bild. Rektorn säger i intervju att hen är tydlig med att eleverna måste vara mer delaktiga i sin egen skolsituation och att de vuxna behöver prata mer med eleverna om vad de tänker kring studiero och vad de anser är studiero. Rektorn är även tydlig med att det saknas ett gemensamt förebyggande arbete på skolan kring studiero och att det är något som skolledningen behöver arbeta fram.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att det finns ett samlat arbete med att skapa och upprätthålla studiero, och att i detta inkludera eleverna.

Granskningen visar att även om insatser görs för att skapa studiero har elever relativt ofta svårt att fokusera på sitt skolarbete. Två anledningar som identifierats i granskningen, som på olika sätt lyfts fram av rektor, skolpersonal och elever är lärares olika förhållningsätt och elevers splittrade bild av vad studiero är.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla ett samlat arbete för att skapa en lektionsmiljö där elever ges möjlighet att arbeta med skoluppgifter utan att de blir störda. I arbetet kan med fördel både lärare och elever vara delaktiga för att tillsammans hitta ett gemensamt förhållningssätt för hela skolan, att involvera eleverna i detta arbete är en viktig utgångspunkt. Skolan kan exempelvis arbeta med att skapa ett gemensamt förhållningsätt hos lärarna så att de vidtar ändamålsenliga åtgärder när ordningen i undervisningens störs. Därtill kan arbetet också handla om att arbeta med elevernas uppfattning av studiero och likaså ett gemensamt förebyggande arbete under ledning av rektorn.

Arbetet med studiero kan kopplas samman med utvecklingsområdet avseende utvärdering av undervisningen, som kan ge tydliga indikatorer på hur eleverna upplever studieron vid olika lektionstillfällen och vilka åtgärder som skulle kunna förbättra den.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn ger lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömningar, omdömen och betygssättning. Däremot är inte rektorns uppföljning och analys av eventuella avvikelser i lärarnas omdömen och betygsättning systematisk.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att öka likvärdigheten i bedömning och betygsättning

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och sin betygsättning. Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att lärarna har möjlighet till samverkan och sambedömning. Det finns bestämda tider för sambedömning i samband med betygsättning, och betygsättning diskuteras både på personalmöten och i ämneslagen. Sambedömning sker både på skolan och tillsammans med huvudmannens andra skolenheter. Lärarna kan till exempel ta med sig elevarbeten och jämföra med varandra för att se hur andra lärare skulle bedöma arbetet. Skolledningen deltar ibland på dessa möten och rektorn får kännedom om de situationer där lärarna inte är överens. Nationella prov sambedöms om det finns flera lärare inom samma ämne och från och med den här terminen kommer nationella prov även sambedömas tillsammans med huvudmannens andra skolor i syfte att ytterligare öka likvärdigheten i bedömningarna. Skolan har ett flertal lärare med utländsk lärarexamen, dessa lärare sambedömer ihop med lärare som har svensk lärarlegitimation. I det löpande arbetet med bedömningar används bland annat Skolverkets bedömningsstöd och diagnostiskt material som till exempel DLS-test (diagnostisk screening för läs- och skrivförmåga). Skolan har även haft ett stort fokus på Lgr22 för att skapa en samsyn bland lärarna kring innehållet i den nya läroplanen.

Rektorns analys av eventuella avvikelser i omdömen och betygsättningen sker inte systematiskt

Granskningen visar att rektorn i vissa fall analyserar avvikelser i lärares omdömen och betygsättning men att detta arbete inte sker systematiskt. Både lärare och rektorn kan ge exempel på när rektorn har ifrågasatt omdömen och betygsättning och lärare berättar även att de har haft diskussioner med skolledningen där de bland annat bett lärarna visa underlag för de bedömningar som gjorts. Rektorn tittar på dokumentation för att se om lärarna har en bra grund för de betyg de sätter. Däremot visar granskningen att det saknas systematik i rektorns arbete med att analysera avvikelser i lärarnas bedömningar och att det ofta sker utifrån ett slumpmässigt urval. Av granskningen framkommer även att rektorn i stor utsträckning förlitar sig på lärarnas professionalitet avseende omdömen och betygsättning. Något som också bekräftas av intervju med lärare. Lärarna har olika uppfattningar avseende om rektorn analyserar eventuella avvikelser i omdömen och betygsättning. Vidare visar granskningen att eventuella skillnader mellan nationella prov-resultat och betyg inte analyseras av rektorn. Rektorn säger att det finns vissa skillnader men att de inte är framträdande, däremot vet rektorn inte vad dessa skillnader beror på.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp tecken på avvikelser i lärares bedömningar, omdömen och betygsättning och i förekommande fall analysera orsakerna till avvikelserna samt för samtal med lärare som landar i tydliga slutsatser.

Granskningen visar att även om rektorn i vissa fall analyserar avvikelser i bedömning, omdömen och betygsättning så bedrivs det arbetet inte på ett systematiskt sätt för att säkerställa elevernas rätt till en likvärdig och rättssäker bedömning.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att inom sitt systematiska kvalitetsarbete etablera system och arbetsformer för att utifrån kunskapsresultaten följa upp och analysera eventuella avvikelser som kan bero på att lärare inte tolkar och tillämpar kunskapskrav och betygskriterier på ett likvärdigt sätt. I detta ingår även att analysera avvikelser mellan nationella prov-resultat och termins- och läsårsbetyg. Om avvikelser identifieras bör rektorn föra samtal med lärare som syftar till att analysera orsakerna och landa i tydliga slutsatser. Vidare kan arbetet exempelvis ske genom att rektorn, eller någon från skolledningen, regelbundet deltar i lärares bedömningsdiskussioner för

att få en bild av hur lärarna kalibrerar sina bedömningar och om vilka eventuella kompetensutvecklingsinsatser som kan behövas. Rektorn skulle också inför medarbetarsamtal kunna ta stickprov ur lärarnas omdömen och betygsättning och be läraren motivera bedömningen. Alla elever har rätt att bli bedömda på samma grunder oavsett vilken skola de går på eller vilken lärare som gör bedömningarna. Felaktiga betyg kan allvarligt påverka elevers framtida val och livsmöjligheter.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Ylva Tillquist

Utredare Indra Kullenberg har varit föredragande i ärendet.

I handläggningen av ärendet har även utredare Malin Hennius medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Futuraskolan International Gåshaga är en F-6 grundskola belägen i Lidingö kommun. Huvudman för skolan är Futuraskolan AB. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök ca 248 elever. Förskoleklassen omfattas inte av granskningen.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 28 och 29 mars 2023. Besöket genomfördes av Indra Kullenberg och Malin Hennius.